

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibus A Ludovico
Maimburgo, Aliisque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

59. Responsio Innocentij Papæ ad Clerum Gallicanum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

jorum, Sanctitas Vestra gesserit, ea in Vestram gloriam, quam in Christo habetis, totique Ecclesiae utilitati vertat.

Datum Parisijs tertio Nonas mensis Februarij, anno 1682.

Obsequentissimi & devotissimi Filij ac Servi Vestri,

Archiepiscopi, Episcopi, & alij Ecclesiastici
Viri in Comitijs Generalibus Cleri Gallicani
Parisijs congregati.

Franciscus Archiepiscopus Parisiensis,
Præses.

*De Mandato Illustrissimorum & Reverendissimorum
Archiepiscoporum, totiusque Cætus Ecclesiastici
in Comitijs Generalibus Cleri Gallicani
Parisijs congregati.*

Documentum LIX.

Responsio INNOCENTII XI. Pontif. Max. ad
epistolam Cleri Gallicani.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, Episcopis, & alijs Ecclesiasticis viris, in Comitijs Generalibus Cleri Gallicani Parisijs Congregatis.

PAternæ Charitati, quâ charissimum in Christo Filium nostrum Ludovicum Regem Christianissimum, Ecclesias vestras, vos ipsos, & universum Regnum istud amplectimur, permolestum accidit, ac planè acerbum, cognoscere ex Vestris litteris die tertiâ Februarij ad Nos datis, Episcopos, Clerumque Galliae, qui corona olim, & gaudium erant Apostolicae Sedis, ita se erga illam in præsens gerere; ut cogamur multis cum lacrymis usurpare propheticum illud:

illud: *Filij matris meae pugnaverunt adversus me.* Quamquam adversus vos ipsos potius pugnatis, dum Nobis in ea causa resistitis. in qua Vestrarum Ecclesiarum salus, ac libertas agitur, & in qua Nos pro juribus, & dignitate Episcopali in isto Regno tuenda, ab aliquibus ordinis Vestri pijs, & fortibus viris appellati, absque mora insurreximus, & jam pridem in gradu stamus, nullas privatas Nostras rationes secuti, sed debitæ Ecclesijs omnibus sollicitudini, & intimo amori erga vos Nostro satisfacturi.

Nihil sanè latum, & vestris nominibus dignum eas litteras continere, in ipso earum limine intelleximus. Nam præter ea, quæ de norma in comitijs convocandis, peragendisque servata afferbantur, animadvertimus eas ordiri à metu Vestro, quò suatore, numquam Sacerdotes Dei esse solent, in ardua, & excelsa pro religione, & Ecclesiastica libertate, vel aggrediendo fortes, vel perficiendo constantes: quem quidem metum falso judicavistis posse vos *in sinum Nostrum effundere.* In sinu enim Nostro hospitari perpetuò debet charitas Christi, quæ foras mittit, & longè arceat à se timorem. Quâ Charitate erga vos, Regnumque Gallia: paternum cor Nostrum flagrare, multis jam, ac magnis experimentis cognosci potuit, quæ hic referre non est necesse. Si quid est autem, in quo benemerita de vobis sit charitas Nostra, esse imprimis putamus hoc ipsum Regalia negotium, ex quo, si seriò res perpendatur, omnis ordinis Vestri dignitas atque authoritas pender. Timuistis ergo, ubi non erat timor. Id unum timendum vobis erat; ne apud Deum, hominésque redargui jure possitis, loco, atque honori Vestro, & Pastoralis officij debito defuisse. Memoriâ vobis repetenda erant, quæ antiqui illi Sanctissimi Præsules, quos quamplurimi postea quâlibet ætate sunt

sunt imitati, Episcopalis constantiæ, & fortitudinis exempla in huiusmodi casibus, ad vestram eruditionem ediderunt. Intuenda imagines prædecessorum Vestrorum, non solum qui patrum, sed qui nostrâ quoque memoriâ floruerunt: & qui Ivonis Carnotensis dicta laudâstis, debuistis facta etiam, cum res posceret, imitari. Nostis quæis fecerit passusque sit, in turbulenta illa & periculosa contentione, inter Urbanum Pontificem, & Philipum Regem, muneris sui esse arbitratus, contra Regiam indignationem stare, bonis spoliari, carceres & exilia perferre, deserentibus alijs causam meliorem. Officij Vestri erat, Sedis Apostolicæ authoritatî studia Vestra adjungere, & Pastoralis pectore, humilitate Sacerdotali, causam Ecclesiarum Vestrarum apud Regem agere, ejus conscientiam de tota re instruendo, etiam cum periculo regium in vos animum irritandi; ut possētis in posterum sine rubore in quotidiana psalmodia, Deum alloquentes, Davidica verba profiteri: *Loquebar de testimonijs tuis in conspectu Regum, & non confundebam.* Quanto magis id vobis faciendum fuit tam perspectâ, atque exploratâ optimi Principis justitiâ, & pietate, quem singulari benignitate Episcopos audire, Ecclesijs favere, Episcopalem potestatem intemeratam velle, vos ipsi scribitis, & Nos magna cum voluptate legimus in vestris litteris? Non dubitamus, si stetissetis ante Regem pro causâ tam justâ defensione, neque defutura vobis verba, quæ loqueremini, neque Regi cor docile, quo vestris annueret postulat. Nunc cum muneris vestri, & Regiæ æquitatis quodammodo obliti, in tanti momenti negotio silentium tenueritis; non videmus, quo probabili fundamento significetis, vos ad ita agendum adductos, quod in controversiâ victi sitis, quod causâ cecideritis. Quomodo cecidit, qui

non stetit? Quomodo victus est, qui non pugnavit? Ecquis
 vestrum tam gravem, tam justam causam, tam sacrosan-
 ctam oravit apud Regem? cum tamen predecessores ve-
 stri eam in simili periculo constitutam non semel apud
 superiores Galliarum Reges, imò apud hunc ipsum liberam
 voce defenderint, victoresque à Regio conspectu discesse-
 rint, relatis etiam ab æquissimo Rege præmijs Pastoralis
 officij strenuè impleti? Quis vestrum in arenam descendit,
 ut opponeret murum pro domo Israël? quis vel vocem
 unam emisit memorem pristinae libertatis? Clamaverunt
 interim, sicut scribitis, & quidem in mala causa pro Regio
 jure, clamaverunt Regis administri; cum vos in optima
 pro Christi honore sileretis. Neque illa solidiora, quòd
 reddituri Nobis rationem, seu veriùs excusationem allatu-
 ri rerum in hujusmodi Comitij per vos actarum, exagge-
 ratas periculum, ne sacerdotium & imperium inter se col-
 lidantur, & mala, quæ exinde in Ecclesiam, & in rempubli-
 cam consequi possent: proinde existimâsse vos, ad officium
 vestrum pertinere aliquam inire rationem tollendi de me-
 dio gliscentis dissidij: nullam verò commodiorem appa-
 ruisse, remedio ab Ecclesiarum Patribus indicato, utili conde-
 scensione canones temperandi pro temporum necessitate,
 ubi neque fidei veritas, neque morum honestas periclitentur:
 deberi ab ordine vestro, deberi à Gallicana, imò
 ab universa Ecclesia plurimum Regi, tam præclare de Ca-
 tholica religione merito, & in dies magis mereri cupienti;
 propterea vos jure vestro decedentes illud in Regem con-
 tulisse. Mittimus hinc commemorare, quæ significatis de
 appellato à vobis seculari magistratu, à quo victi discesse-
 ritis: cupimus enim ejus facti memoriam aboleri, & volu-
 mus, ea vos verba è litteris vestris expungere, ne in actis

Cleri Gallicani resideant ad dedecus vestri nominis semipiternum. Quæ de Innocentio tertio, Benedicto duodecimo, Bonifacio octavo in vestram defensionem adducitis; non defuere, qui doctis lucubrationibus ostenderint, quàm frivola, atque extranea sint huic causæ. Et magis notum est, quàm ut opus sit commemorare, quo zelo, quâ constantiâ eximij illi Pontifices Ecclesiæ libertatem defenderint adversus seculares potestates: tantum abest, ut eorum exempla possint errori vestro suffragari.

Cæterum ultro admittimus, & laudamus consilium relaxandi canonum disciplinam, pro temporum necessitate, ubi fieri id possit sine fidei, & morum dispendio. Imò addimus cum Augustino: *Toleranda aliquando pro bono unitatis, que pro bono æquitatis odio habenda sunt: neque eradicanda zizania, ubi periculum sit, ne simul etiam triticum eradicetur.* Id ita tamen accipi oportet, ut in aliquo tantum peculiari casu, & ad tempus, & ubi necessitas urget, licitum sit, sicut factum est ab Ecclesia; cum Arianos & Donatistas Episcopos, ejurato errore, suis Ecclesijs restituit, ut populos, qui secuti eos fuerant, in officio contineret. Aliud est, ubi disciplina Ecclesiæ per universum amplissimi regni ambitum, sine temporis termino, & cum manifesto periculo, ne exemplum latius manet, labefactatur, imò evertitur ipsius disciplinæ & hierarchiæ Ecclesiasticæ fundamentum, sicut evenire necesse esset, si quæ à Rege Christianissimo in negotio regaliæ nuper acta sunt, conniventibus, imo etiam consentientibus vobis contra sacrorum Canonum, & præsertim generalis Concilij Lugdunensis auctoritatem, contra notam jam pridem vobis in ea re mentem Nostram, & contra ipsam jurisjurandi religionem, quæ vos Deo, Romanæ, vestrisque Ecclesijs obligâstis, cum
Episcopali

Episcopali charactere imbueremini. hæc sancta Sedes executioni mandari, & malum invalescere, diutiùs differendo permitteret. ac non ea Nos, pro tradita divinitùs humilitati Nostræ suprema in univèrsam Ecclesiã potestate, solemni more, prædecessorù Nostrorù vestigijs inherentes, improbaremus; cùm præsertim per abusum Regaliæ non solum everti disciplinam Ecclesiæ res ipsa doceat, sed etiam fidei ipsius integritatem in discrimen vocari facile intelligatur ex ipsis regiorù decretorù verbis, quæ jus conferendi beneficia Regi vindicant, non tamquam profuens ex aliqua Ecclesiæ concessione, sed tamquam ingentium, & coævum regiæ coronæ. Illam verò partem litterarù vestrarù non sine animi horrore legere potuimus, in qua dicitis, vos jure vestro decedentes, illud in Regem contulisse: quasi Ecclesiarù, quæ curæ vestræ creditæ fuere, essetis arbitri, non custodes; & quasi Ecclesiæ ipsæ, & spiritualia earum jura possent sub potestatis secularis jugum mitti ab Episcopis, qui se pro earum libertate in servitutem dare deberent. Vos sanè ipsi hanc veritatem agnovistis, & confessi estis, dum alibi pronuntiastis: *Jus Regaliæ servitutem quamdam esse, quæ in eo præsertim, quod spectat beneficiorù collationem, imponi non potest, nisi Ecclesiæ concedente, vel saltem consentiente.* Quo jure vos ergo jus illud in Regem contulistis? Cùmque sacri canones distrahi vetent jura Ecclesiarù; quomodò ea vos distrahere in animum induxistis, quasi eorundem canonum authoritati derogare liceat vobis? Revocate in memoriã, quæ inclytus ille contrerraneus vester Clarevallensis Abbas non Gallicanæ modò, sed etiam univèrsalis Ecclesiæ lumen à vobis meritò nuncupatus, Eugenium pontificem officij sui admonens reliquit scripta præclare: *Meminisse se esse, cui claves tradi-*

ie. cui oves credita sunt. Esse quidem & alios tali janitores, & gregum pastores. sed cum habeant illi assignatos greges, singuli singulos; ipsi universos credidos, uni unum, nec modo ovium, sed & pastorum Eugenium esse pastorem: ideoque juxta canonum statuta alios Episcopos vocatos fuisse in partem sollicitudinis, ipsum in plenitudinem potestatis. Ex quibus verbis quantum vos admoneri par est de obsequio & obedientia, quam debetis huic Sanctæ Sedi, cui Nos, Deo auctore, quamquam immeriti præsidemus; tantumdem pastoralis Nostra sollicitudo excitatur ad inchoandam tandem aliquando in hoc negotio, quam nimia fortasse longanimitas Nostra, dum pœnitentiæ spatium damus, hætenus distulit, Apostolici muneris executionem.

Quamobrem per præsentès litteras, traditâ Nobis ab omnipotenti Deo autoritate, improbamus, rescindimus, & cassamus, quæ in istis vestris comitiis acta sunt in negotio Regaliæ, cum omnibus inde secutis, & quæ in posterum attentari contigerit, eaque perpetuò irrita & inania declaramus; quamvis cum sint ipsa per se manifestè nulla, cassatione aut declaratione hujusmodi non egerent: speramus vos quoque ipsos, re melius consideratâ, celeri retractatione consulturos conscientia vestra, & Cleri Gallicani existimationi, ex quo Clero sicuti hucusque non defuere, ita in posterum non defuturos confidimus, qui boni pastoris exemplo, libenter animam ponere parati sint pro ovibus suis, & pro testamento Patrum suorum. Nos quidem pro officij Nostri debito parati sumus, Dei adjuvante gratiâ, sacrificare sacrificium justitiæ, & Ecclesiæ Dei jura ac libertatem, atque hujus sanctæ Sedis autoritatem, dignitatèmq; defendere, nihil de Nobis, sed omnia de eo præsumentes, qui Nos confortat, & operatur in Nobis, & qui

qui iussit Petrum super aquas ad se venire. Præterit enim figura hujus mundi, & dies Domini appropinquat. Sic ergo agamus, Venerabiles Fratres; ac Dilecti Filij, ut cum summus Paterfamilias, & Princeps pastorum rationem ponere voluerit cum servis suis, sanguinem pessumdata, & lacerata Ecclesiæ, quam suo acquisivit, de Nostri manibus non requirat. Vobis interim omnibus Apostolicam benedictionem, cui cælestem accedere optamus, intimo paterni amoris affectu impartimur.

Datum Romæ die 11. Aprilis 1682.

Documentum LX.

Alia Cleri Gallicani epistola ad Sanctissimum Dominum Nostrium INNOCENTIUM XI. Pontif. Max.

BEATISSIME PATER,

Quantum olim à Majoribus nostris Sedi Apostolicæ delatum est, tantum nos, qui honoris Sacerdotalis successores Patrique animi hæredes sumus, Vestræ Sanctitati debere, solemniter profiteamur; neque id modò, quòd Vestra Beatitudo in præcelso editoque Ecclesiæ loco posita est, sed & quòd Illam videmus singulari pietate, & religione summâ, loci auctoritatem exæquare. Cùm enim Petri Cathedram eâ quâ debemus veneratione prosequimur, & pariter nobis ante oculos proponimus virtutes eximias, quibus V. S. ornata est, severitatem scilicet Institutorum, studium amplificandæ Ecclesiæ, constantem retinendæ veteris disciplinæ sententiam, quotidianam sollicitudinem omnium Ecclesiarum, obfirmatam non acquiescendi

L 11 3

scendi